

Lp. Helir-Valdor Seeder
Põllumajandusminister
Põllumajandusministeerium
Lai tn 39 // Lai tn 41, 15056 Tallinn
pm@agri.ee

Meie: 16.12.2013 nr 1-3/1950

Eesti Keskkonnaühenduste Koja seisukohad Eesti maaelu arengukava 2014–2020 eelnõu kohta

Oleme varasemalt välja toonud, et MAKi investeeringumeetmed eelistaksid investeeringuid, millel on selgelt positiivne keskkonnamõju. Näiteks investeeringud veereostuse oluliseks vähendamiseks (loomade söödaplatside, sõnnikuhoidlate rajamine, maaparandussüsteemide keskkonnarajatised nagu märgalapuhastid jms). Kooskõlastusele saadetud MAKis ei ole selgelt kajastatud, kas ja millisel määral selliseid investeeringuid plaanitakse eelistada.

Keskkonnameetmega seoses oleme soovitanud tagasi pöörduda varasema valitavate nõuetega keskkonnasõbraliku majandamise meetme poole, mis võimaldaks oluliselt eesmärgipärasemalt keskkonnatoetusi suunata. Kooskõlastusele saadetud MAKis on keskkonnasõbraliku majandamise meede mõnevõrra parem kui kevadises juhk komisjoni saadetud vesioonis, kuid endiselt on meetmel järgmised puudujäägid:

- Mitmeaastase taimestikuga rohumaade ribad haritava põllumaa ja avaliku tee vahel peaksid olema laiemad: perioodil 2007-2013 tehtud seire viitab kitsaste ribad madalale liigirikkusele. 10 m ja laiemate ribad rajamine aitaks puhverdada ka sobivate elupaikade kadu juhul, kui osa ribast talviste või muude teehooldustööde käigus häviv.
- Meetmes peaksid sisalduma valitava nõudena püsitaimestikuga kaetud veekaitseribad haritava maa ja kraavide vahel (vähemalt 10m eesvooluks olevatel kraavidel, vähemalt 5 m teistel kraavidel), mis kaitsevad toitainete leostumise eest. Eriti oluline on kirjeldatud ribasid rakendada suure erosiooniohuga piirkondades. Kraaviservade positiivset mõju, mh linnustiku liigi- ja isendirikkusele on näidatud kodumaiste teadusuuringutega.
- Toitainete bilansi koostamine peaks olema keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejale kohustuslik. Toitainete bilansi arvutamine taluvärava meetodil annab hea ülevaate tootjale tootmise efektiivsuse kohta ja võimaldab kasutada optimaalsemaid väetise koguseid ja seeläbi keskkonda säästa. Toitainete bilansi arvutamist on edukalt rakendatud ka teistes Läänemere äärsedes riikides.

- Intensiivsema majandamisega maakondades, kus on kadumas poollooduslikud alad, tuleks rakendada varem elurikkuse nõudena planeeritud valitavat nõuet üle 30 ha suuruse põldude äärde püsiva loodusliku taimestikuga alade loomine metsa ja põllumaa vahele. Loodusliku taimkattega alad on olulised tolmeldajatele, lindudele ja muudele põllumajandusmaastikuga seotud organismidele. Hetkel meetmesse lisatud meemesilaste korjealade valitavat nõuet oleks võimalik paremini suunata ka looduslikele tolmeldajatele.
- Elurikkuse heaks üle aasta niitmata jäetavate rohumaade puhul ei pea me mõistlikuks selle nõude rakendamise otsest sidumist loomakasvatusega, kuid leiame, et igal teisel aastal niitmata jäetud aladel võiks tõepoolest olla lubatud ka karjatamine.

Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse osas oleme ka varem korduvalt välja toonud, et oluline on tagada piisav rahastamine, et tagada hooldatud alade piisav kvaliteet ja ulatus. Poollooduslike koosluste hooldamise toetuse eelarve peaks võrreldes praeguse perioodiga suurenema, et tagada järjest parem hoolduskvaliteet ja võimaldada uute alade hooldamist, et jõuda looduskaitse arengukavas püstitatud sihttaseme 45 000 ha poollooduslike koosluste hooldamiseni. Kui poollooduslikele kooslustele ei osutu võimalikuks otsetoetuste maksmine, siis tuleks vastav planeeritud eelarve osa tõsta ümber maaelu arengukavasse poollooduslike koosluste hooldamise eelarvele lisaks ning toetusmäärad vastavalt korrigeerida.

Metsa majandusliku ja ökoloogilise elujõulisuse parandamise meetmes tuleks toetada metsaomanikke, kes on valmis jätma raielankidele rohkem säilikipuid kui seaduses nõutud. Säilikipuid on olulised ökoloogilise tasakaalu säilitajad metsamaastikus ning täna kehtiv metsaseadus ei taga raielankidele jäetavat säilikuude hulka, mida on soovitanud vastavad teadusuuringud.

Oleme varem toonitanud, et toetada tuleb mahetootmise jätkuvat kasvu ja näha eelarves ette vajalikud vahendid, sest mahetootmine on seotud keskkonnanõuiga ja tarbijate kasvava nõudlusega mahetoodete järele. Praegu planeeritud eelarve mahetootuse jaoks ei tohiks kindlasti väheneda.

Tervitame loomade heaolu meetmes taastatud toetust veiste karjatamiseks, samuti Natura 2000 aladele planeeritud erametsa- ja põllumaa kompenseerimise toetamist ning kiviaedade toetuse lisamist MAKi.

Samuti toetab EKO ka Eesti Talupidajate Keskliidu ettepanekuid MAK eelnõu parandamiseks.

Lugupidamisega,

Daniel Juhhov
EKO koordinaator

Eesti Keskkonnaühenduste Koda ühendab kümmet keskkonnaorganisatsiooni: Eestimaa Looduse Fond, Eesti Ornitoloogiaühing, Eesti Roheline Liikumine, Balti Keskkonnafoorum, Eesti Üliõpilaste Keskkonnakaitse Ühing "Sorex", Läänerannik, Nõmme Tee Selts, Säästva Eesti Instituut, Pärandkoosluste Kaitse Ühing, Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering.
EKO eesistuja 2013. a on Eesti Üliõpilaste Keskkonnakaitse Ühing "Sorex".

Eesti Keskkonnaühenduste Koda
Tel: 5648 2561
E:post: info@eko.org.ee
Koduleht: www.eko.org.ee